

Nefndarsvið Alþingis
Efnahags- og viðskiptanefnd

Kópavogur 26. apríl 2024

Umsögn Almenna lífeyrissjóðsins um frumvarp til laga um breytingu á lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, nr. 129/1997 (fjárfestingarkostir viðbótarlífeyrissparnaðar), 916 mál.

Almenni lífeyrissjóðurinn vill með umsögn sinni koma á framfæri ábendingu um þær breytingar sem orðið hafa frá því drög að frumvarpi voru birt á samráðsgátt í máli nr. S-83/2024.

Í frumvarpinu sem nú liggur fyrir Alþingi er lögð sú skylda á þá aðila sem ávaxta fé að fara með beiðni rétthafa um val á sjóði eða sjóðum í samræmi við 34. og 44.-46. gr. laga um markaði fyrir fjármálagerninga, nr. 115/2021, þ.e. ákvæði laganna um fjárfestavernd. Í nefndum ákvæðum eru lagðar umtalsverðar kröfur á verðbréfafyrirtæki um gæði upplýsingagjafar, samninga og einnig um mat á hæfi og tilhlýðileika viðskiptavina sinna og fjárfesta. Almenni lífeyrissjóðurinn beinir því Alþingis að skerpa á orðalagi frumvarpsins þannig að það sé skýrt að það taki aðeins til þeirra vörsluaðila sem bjóða upp á þessa tilteknu fjárfestingarleið sem boðuð er í frumvarpinu, en ekki til annarra fjárfestingarleiða sem lífeyrissjóðir og vörsluaðilar bjóða sjóðfélögum sínum upp á í dag og munu áfram gera.

Tillögur að viðbótum við frumvarpið koma fram í viðauka.

Almenni lífeyrissjóðurinn áréttar að öðru leyti umsagnir sjóðsins í samráðsgátt í málum nr. S-162/2023 og S-83/2024

F.h. Almenna lífeyrissjóðsins
Gunnar Baldvinsson, framkvæmdastjóri.

Viðauki við umsögn Almenna lífeyrissjóðsins:

1. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 39. gr. b laganna:

- a. Á eftir orðinu „skulu“ í 1. másl. 1. mgr. kemur: að undanskilinni fjárfestingarleið skv. 5. mgr.
- b. Við bætast tvær nýjar málsgreinar, svohljóðandi:

Aðila sem ávaxtar fé sem ætlað er til viðbótartryggingaverndar er heimilt að verða við beiðni rétthafa um að iðgjöldum hans verði í heild eða að hluta varið til að fjárfesta í sjóði eða sjóðum um sameiginlega fjárfestingu sem rétthafi velur. Heimildin tekur til fjárfestingar í verðbréfasjóðum samkvæmt lögum um verðbréfasjóði, nr. [116/2021](#), tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins [2009/65/EB](#) um samræmingu á lögum og stjórnsýslufyrirmælum að því er varðar verðbréfasjóði (UCITS), sérhæfðum sjóðum fyrir almenna fjárfesta skv. X. kafla laga um rekstraraðila sérhæfðra sjóða, nr. [45/2020](#), og sjóðum sem fengið hafa heimild Fjármálaeftirlitsins skv. 65. gr. sömu laga, peningamarkaðssjóðum samkvæmt lögum um peningamarkaðssjóði, nr. [6/2023](#), og peningamarkaðssjóðum samkvæmt reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) [2017/1131](#) um peningamarkaðssjóði. Hlutir og hlutdeildarskírteini sjóða skv. 2. másl. skulu vera innleysanleg á hverjum tíma að beiðni vörsluaðila. Þá skal aðili sem ávaxtar fé **í samræmi við fjárfestingarleið þessarar málsgreinar** fara með beiðni rétthafa um val á sjóði eða sjóðum í samræmi við 34. og 44.–46. gr. laga um markaði fyrir fjármálagerninga, nr. [115/2021](#). Að auki er aðila sem ávaxtar fé sem ætlað er til viðbótartryggingaverndar heimilt að verða við beiðni rétthafa um að iðgjöld verði í heild eða að hluta bundin í innlánum.

Texti úr greinargerð, 3. kafli:

Þrátt fyrir að fjárfestingar í þeim sjóðum sem heimilaðar eru samkvæmt frumvarpinu að rétthafi fjárfesti í séu almennt taldar fremur áhættulitlar þykir rétt að kveðið verði á um að vörsluaðili skuli fara með beiðni rétthafa um val á sjóði eða sjóðum í samræmi við tiltekin ákvæði laga um markaði fyrir fjármálagerninga, nr. [115/2021](#), sem m.a. mæla fyrir um fjárfestavernd. Jafnframt er í frumvarpinu lagt til að vörsluaðilum verði ekki gert skylt að móta og kunngera fjárfestingarstefnu fyrir þá fjárfestingarleið sem frumvarpið fjallar um. Um sértæka fjárfestingarleið er að ræða og vandkvæðum bundið fyrir vörsluaðilann að móta fjárfestingarstefnu fjárfestingarleiðar sem rétthafinn velur sjálfur fyrir lífeyrissparnað sinn. Vörsluaðilar skulu þó áfram útbúa skjal með lykilupplýsingum til samræmis við 3. mgr. 9. gr. laganna. **Með lagabreytingunni verður ekki breyting á skyldum vörsluaðila varðandi aðra fjárfestingakosti en þá sem nefndir eru í 5. mgr. 39. gr. b.**

Um einstaka greinar frumvarpsins:

Um 1. gr. b-lið.

Í b-lið ákvæðisins er í fyrsta lagi kveðið á um að rétthafi séreignarsparnaðar hafi meira valfrelsi eða geti haft meiri áhrif á það hjá vörsluaðila hvornig fjárfestingu iðgjalda hans til séreignar er hagað. Ákvæðið felur í sér að vörsluaðila séreignarsparnaðar verði heimilað að bjóða rétthafa upp á frekari aðkomu að fjárfestingu iðgjalda hans. Tilgreindir eru þeir fjárfestingarkostir sem heimildin tekur til og er um tæmandi talningu að ræða. Ákvæði 1. mgr. leggur ekki skyldu á vörsluaðila að verða við beiðni rétthafa um slíka fjárfestingu bjóði hann ekki upp á fjárfestingarleið ákvæðisins. Þá segir í ákvæðinu að það sé undir hverjum og einum rétthafa komið hversu stóru hlutfalli af iðgjaldi til séreignar hann ver til fjárfestingar í fjárfestingarkostum ákvæðisins en vilji rétthafa kann að standa til að verja iðgjaldi til mismunandi fjárfestingarleiða hjá vörsluaðila. Þá felur ákvæðið í sér að rétthafi getur valið fjölda þeirra sjóða sem hann hyggst fjárfesta í. Því er rétthafa heimilt að óska eftir að fjárfest verði í einum sjóði eða fleirum. Jafnframt er mælt fyrir um í ákvæðinu að vörsluaðila sé heimilt að verða við beiðni rétthafa um að iðgjöld verði í heild eða hluta bundin í innlánum. Loks er í 1. mgr. annars vegar gert að skilyrði að vörsluaðili, **sem býður upp á fjárfestingarleið þá sem lýst er í málsgreininni**, skuli fara með beiðni rétthafa um fjárfestingu í sjóði eða sjóðum í samræmi við tiltekin ákvæði laga um markaði fyrir fjármálagerninga að því er varðar fjárfestavernd. Hins vegar er gert að skilyrði að hlutir eða hlutdeildarskírteini í sjóðum sem rétthafi velur séu innleysanleg á hverju tíma að beiðni vörsluaðila þar sem rétthafi kann að vilja gera breytingar á fjárfestingum sínum, skipta um fjárfestingarleið eða færa sparnað sinn til annars vörsluaðila. Með heimild til innlausnar á hverjum tíma er átt við að vörsluaðili geti innleyst eign rétthafa hvenær sem er og án takmarkana.